

Folkbildning för framtiden!

Varför engagerar RFoD sig i bildandet av ett nytt studieförbund? Thomas Tejle och Lars Farago, RFoD:s representanter i Kulturens styrelse, förklarar varför.

Det nya studieförbundet Kulturens är bildat och under uppbyggnad kan man säga. Kulturens Bildningsverksamhet, förkortat Kulturens, har 2 år på sig att kvalificera sig till att bli ett riktigt studieförbund. Under den tiden samverkar vi med Sensus som ger oss stöd och vägledning. Sensus sköter också det administrativa arbetet och är garanterat för att vår verksamhet är godkänd som folkbildning. För att bli godkänd behöver Kulturens redovisa minst 25 000 studiecirkeltimmar per år. Kanske det behövs fler – en höjning av kravet har precis diskuterats i Folkbildningsrådets styrelse. Nu behöver vi hjälp av alla medlemsföreningar och enskilda medlemmar, av dig som redan är aktiv som pedagog eller kan tänka dig att bli cirkelledare. Vi vet att RFoD tillsammans med de andra bildarna av Kulturens lätt kan nå kravet, men vi måste visa det konkret på papper.

Oprioriterade områden

Varför är det nu viktigt med ett nytt studieförbund? Många kulturorganisationer, inklusive RFoD, tycker sig ha haft svårt att engagera studieförbund i sitt utvecklingsarbete. Vi har inte fått stöd till utveckling av vår genre och egenart. Lokalt har samarbetet många gånger fungerat tillfredställande och till och med bra, men på central nivå har de olika studieförbunden inte prioriterat våra kulturområden.

Dansen, folkmusiken, världsmusiken, kören och orkestermusiken har haft små möjligheter till utveckling, både pedagogiskt och innehållsmässigt. Det är med några få undantag vi själva som utövare eller i våra egna organisationer som vi har fått skriva nya studiematerial, arrangera kurser mm. Nu när vi har samlat kring ett eget studieförbund, Kulturens, ser vi stora möjligheter att just skapa resurser för detta utvecklingsarbete.

Den andra delen handlar om begreppet folkbildning. Hur kunskap, färdigheter och erfarenheter skapas och delas av och i en grupp. Studiecirkelformen är unik i sitt upplägg: en grupp människor kommer tillsammans överens om målet och syftet med sin verksamhet. Denna till synes enkla arbetsform innehåller dock några viktiga grundprinciper, som de flesta andra lärinstitutioner inte praktiserar. För det första: Gruppen får inte vara för stor, runt 7-9 brukar anges som lagom. För det andra: Gruppen har ingen hierarki, alla är jämberörda. För det tredje: Gruppen beslutar själv över sin egen ordning, d.v.s. hur studierna ska bedrivas, vem som eventuellt ska leda eller handleda gruppen osv.

Behov av förändring

Med tiden har dock behoven och innehållet i studiecirkelverksamheterna förändrats. Idag är musik (läs: främst rockmusik) det största ämnet i studieförbunden. Folklig dans finns också

bland de tio största ämnena. Men synen på demokrati och formerna för studier har inte anpassats till dessa ämnen.

Hur passar repetition in i studiecirkeln? Hur kan kören komma att bli en studiecirkel, om den består av 30, 40, 50 personer? Hur ofta (sällan) och hur lång (kort) tid kan och måste en grupp träffas för att det ska räknas som en studiecirkel? Hur ska studieplanerna vara utformade för att passa våra verksamheter? Vad bestäms uppifrån och vad ska deltagarna bestämma tillsammans, demokratiskt? Vilka behov har vi av nya former för utövande – nya studiematerial? Hur behöver studiecirkelns regelverk och oskrivna regler förändras för att passa kulturverksamheter?

De flesta studieförbund har vuxit fram ur ”gamla” folkrörelser, politiska och fackliga organisationer, nykterhetsrörelsen, bonderörelsen, frikyrkor. Kanske har de med åren försöffats och stelnat. Hur förnyar och stimulerar man då folkbildningen i dagens samhälle? Jo, man bildar ett nytt studieförbund som inte behöver gå efter gamla mallar utan kan jobba på nytt sätt med minimal byråkrati och ”kontorsverksamhet”.

Vi vill bilda en ny organisation som kan möta våra medlemmars krav och behov för framtiden! Ekonomi är naturligtvis viktigt i sammanhanget, men det får inte bara vara frågan om vilket studieförbund som ger ”mest per timme”, där studiecirkeln reduceras till en mjölkning av offentliga medel.

Utveckling genom folkbildning

Det finns många frågor inför framtiden! Vi skulle kunna sitta stilla i båten, vara nöjda och ta det som erbjuds. RFoD har valt att vara med och påverka utvecklingen, bidra till en vitalisering av folkbildningen och med hjälp av folkbildningens resurser utveckla vår kulturgenre. Kulturens ger många nya möjligheter och spännande utmaningar. Vi hoppas du vill vara med och anta denna utmaning tillsammans med oss.

Thomas Tejle och Lars Farago
RFoD:s representanter i Kulturens styrelse

Läs mer om Kulturens på sidan 29 och på www.sensus.se/kulturens - ta kontakt med studiorganisations i den region eller hör dig för med RFoD:s kansli.

